

HORSHÁ
DOPORUČENÍ

SLUŽBA
INFORMACE

ČÍSLO 8

ZIMA 2014/2015

80 LET HORSKÉ SLUŽBY

MEZINÁRODNÍ ZÁVOD HS

**RAKOUSKÝ
VOZÍK**

**HS ORLICKÉ
HORY SE
PŘEDSTAVUJE**

**BEZPEČNĚ
NA SJEZDOVKÁCH
I VE STOPĚ**

SLOVO NÁČELNÍKA

Vážení čtenáři,

máme za sebou rok, během něhož Horská služba oslavila 80. výročí své činnosti. Stejně jako v dalších odvětvích využíváme i my záchranáři možnosti, které nám přináší moderní technika a nové technologie. Díky stálé modernizaci je vozový park i výzbroj a výstroj našich členů na stejné úrovni jako v ostatních vyspělých zemích.

Významnou novinkou je nové oblečení, kterým nás vybaví šumperská firma Tilak. Zařadíme se tak po bok většiny národních horských služeb, jimž dodává oblečení výrobce ze země, v níž působí.

Příznivé ohlasy od návštěvníků hor a různá soutěžní ocenění sklízí naše aplikace „Horská služba“ pro chytré telefony, která je účinným pomocníkem návštěvníků hor v případě nouze.

Podobně úspěšně můžeme hodnotit naše jednotné telefonní číslo +420 1210, které bez ohledu na lokalitu spojí volajícího s nejbližším dispečinkem jedné z našich sedmi oblastí, který okamžitě zorganizuje pomoc.

Vše popsané nám umožňuje zrychlit a zefektivnit naši činnost. Ale tak, jako celých 80 let, se záchrana neobejde bez odhodlání lidí, kteří bez ohledu na podmínky vyrazí do terénu pomoci jinému. Je mi ctí stát v čele takové organizace.

Jiří Brožek
náčelník Horské služby ČR

POSLÁNÍ A ÚKOLY

HORSKÁ SLUŽBA ČR PŘI VÝKONU SVÉ ČINNOSTI ZEJMÉNA

- Organizuje a provádí záchranné a pátrací akce v horském terénu.
- Poskytuje první pomoc a zajišťuje transport zraněných.
- Vytváří podmínky pro bezpečnost návštěvníků hor.
- Zajišťuje provoz záchranných a ohlašovacích stanic HS.
- Provádí instalaci a údržbu výstražných a informačních zařízení.
- Spolupracuje při vydávání a rozšiřování preventivně bezpečnostních materiálů.
- Informuje veřejnost o povětrnostních a sněhových podmínkách na horách a opatřeních HS k zajištění bezpečnosti na horách.
- Spolupracuje s orgány veřejné správy, zejména ochrany přírody a životního prostředí.
- Sleduje úrazovost a provádí rozbor příčin nehod na horách, navrhuje a doporučuje opatření k snížení jejich počtu.
- Provádí hlídkovou činnost na hřebenech, sjezdových tratích, pohotovostní službu na stanicích a v domech HS.
- Provádí lavinová pozorování.
- Přípravuje a školí své profesionální i dobrovolné členy a čekatele.
- Spolupracuje s ostatními záchrannými organizacemi doma i v zahraničí.

HORSKÁ SLUŽBA DOPORUČENÍ A INFORMACE

ČÍSLO 8, ZIMA 2014/15

Šéfredaktor: Michal Bulička

Redakční rada: Jiří Brožek, Michal Klimeš

Na čísle dále spolupracovali:

Jan Kostík, Pavel Horký, Pavel Jirsa, MUDr. Hana Kubinová, Jiří Hejtmánek, Stanislav Kabeš, Radim Pavlica, Josef Hepnar, František Kolář, Irena Francová Dohnálková, Martin Tribula, Barbora Haušková.

Foto na titulní straně: Jan Kostík

Neoznačené foto: archiv HS ČR

Jazyková korektura: Jiří Havelka

Grafický návrh: Studio Antoníček

Sazba a zlom: Studio Antoníček

Tisk: Wendy s.r.o. Mělník

Internetová verze:

www.horskaslužba.cz – v PDF ke stažení

Vydává:

Horská služba ČR o.p.s.

543 51 Špindlerův Mlýn 260, IČ 27467759

Registrováno MK ČR E 1860. Neprodejné.

Partneři Horské služby

STATISTIKA ZÁSAHŮ HS V ROCE 2014

Přinášíme vám přehled naší činnosti formou strohé statistiky. Posledních 12 měsíců přineslo členům Horské služby povinnost pomoci v 6465 případech. Přestože zima 2013/14 nebyla bohatá na sních, úrazů na sjezdovkách nebylo o mnoho méně než během předchozích zimních sezón. Alarmující je počet mrtvých osob.

Výrazně nejvyšší počet úrazů, více než polovinu, mají na svědomí lyžaři a to především sjezdaři, kteří své kolegy na běžkách předčili zhruba desetnásobně. Druhou pozici „obsadili“ snowboardisté. Není divu, že se HS angažuje v propagaci

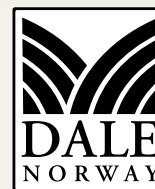
10 FIS pravidel bezpečného pohybu na sjezdovkách. Můžete se podívat, při jakých aktivitách i jaká zranění si návštěvníci hor během zimního i letního období přivodili a porovnat si úrazovost v sedmi horských oblastech.

ZÁSAHY DLE OBLASTÍ (ZA OBDOBÍ OD 01. 12. 2013 DO 30. 11. 2014)								
Činnost při nehodě	Beskydy	Jeseníky	Jizerské hory	Krkonoše	Krušné hory	Orlické hory	Šumava	součet
pěší turistika	178	112	78	206	35	47	140	796
lyžování sjezdové	165	349	254	1040	284	281	241	2614
lyžování běžecké	2	26	18	61	2	19	9	137
snowboarding	70	116	96	406	157	156	150	1151
skialpinismus	0	1	0	6	0	0	0	7
převážná zařízení	4	0	6	8	10	1	0	29
saně, boby	0	3	3	26	6	2	4	44
paragliding	10	1	2	6	1	1	0	21
horolezectví	0	0	6	6	7	1	0	20
jiné	45	89	67	209	105	180	225	920
cyklistika	35	44	200	65	22	29	232	627
koloběžka	20	4	9	16	2	0	13	64
SOUČET ZRANĚNÍ	530	746	739	2056	631	717	1014	6433
POČET ZÁSAHŮ CELKEM	542	757	747	2062	619	719	1019	6465

ZÁSAHY DLE OBLASTÍ (ZA OBDOBÍ OD 01. 12. 2013 DO 30. 11. 2014)								
Činnost při nehodě	Beskydy	Jeseníky	Jizerské hory	Krkonoše	Krušné hory	Orlické hory	Šumava	součet
(01) zlomenina	90	142	180	566	159	164	166	1467
(03) poranění kloubu	143	247	193	758	169	154	199	1863
(04) rána	112	143	220	265	106	181	312	1339
(10) bezvědomí	21	46	26	97	17	12	40	259
(13) mrtvý	3	1	1	14	2	3	7	31
(15) jiné poranění	94	120	127	297	77	96	204	1015
(16) zhmoždění	203	147	190	459	183	251	251	1684
SOUČET ZRANĚNÍ	666	846	937	2456	713	861	1179	7658
POČET ZÁSAHŮ CELKEM	542	757	747	2062	619	719	1019	6465

DALE OF NORWAY

NORWEGIAN QUALITY SINCE 1879

GEILO
sportovní svetr
ze 100% merino
vlny

CHRISTIANIA
elegantní svetr ze
100% merino vlny

norskamoda.cz

Najděte si svou nejbližší prodejnu na: www.norskamoda.cz

HORSKÁ SLUŽBA V ROCE 2014

Horská služba v roce 2014 je plně fungující záchranná organizace působící v sedmi horských oblastech, která má své místo v rámci Integrovaného záchranného systému ČR.

Je to organizace, která má nejen technické a materiálové vybavení na evropské úrovni, ale hlavně má velmi dobře vycvičené členy, kteří chtějí pomáhat lidem, kteří se v našich horských oblastech dostanou do problémů. Horská služba existuje již 80 let, pojďme se podívat, jak se změnila za posledních deset let.

Organizační změny

Díky různorodosti činností, které Horská služba vykonává, jsme postupně spadali pod různá ministerstva – školství, zdravotnictví a místní rozvoj. Několikrát se uvažovalo o začlenění pod vnějšek jako součást hasičů.

POČET PROFESIONÁLNÍCH ZÁCHRANÁŘŮ-ZAMĚSTNANCŮ

rok	stálí zaměstnanci	sezónní zaměstnanci	administrativní pracovníci
1954	5		
1978	55		
1990	56		
2000	60		
2004	55	42	6
2014	67	41	5

V roce 2005 došlo k nejvýznamnější události v historii Horské služby. Stát prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj zakládá obecně prospěšnou společnost Horská služba ČR, o. p. s. Tato organizace má za úkol zajistit veškerou činnost horské služby v ČR. Na základě smlouvy mezi občanským sdružením Horská služba České republiky (kde jsou sdruženi všichni dobrovolní členové) a nové OPS přechází veškerý majetek do nové organizace s tím, že OPS-ka bude do budoucna vybavovat a školit dobrovolné záchranáře HS a spolu s nimi zajišťovat záchranu na českých horách. Dnes můžeme konstatovat, že změna proběhla bez velkých problémů a veřejnost tuto organizační změnu nezaznamenala. I nadále vystupujeme jednotně, máme všichni

stejně oblečení, výstroj a výzbroj, rozsah školení apod. Následně se podařilo ukotvit Horskou službu i v zákoně – nyní je rozsah a působnost činnosti Horské služby jednoznačně dán zákonem „o cestovním ruchu“.

Péče o naše budovy

Podařilo se nám přebudovat většinu našich stanic. Na **Šumavě** jsme vybudovali celou novou síť stanic (Kramolín, Nová Pec, Kvilda a Prášíly), dále provedli velké rekonstrukce stanic Zadov, Špičák i služebny v areálu na Špičáku.

V **Krušných horách** jsme několik nevyužívaných stanic odprodali a některé od základu zrekonstruovali (Boží Dar, Klínovec, Bouřňák, Telnice), vybudovali novou stanici v Tisé a letos započali s výstavbou stanice na Bublavě.

V **Jizerských horách** jsme nově vystavěli či rekonstruovali stanice Ještěd, Severák, Rejdice (to je naše „největší“ stanice) a Lázně Libverda. Několik let připravovaná výstavba nové stanice na Bedřichově se zatím z důvodu problémů s pozemky nepodařila.

POČET ČLENŮ HS

rok	počet
1964.....	1290
1969.....	1474
1974.....	1730
1978.....	1935
1990.....	1670
2000.....	520
2004.....	491
2014.....	471

V **Krkonoších** se podařilo vystavět či generálně zrekonstruovat stanice Rokytnice nad Jizerou, Benecko, Špindlerův Mlýn, Strážné a Černý Důl. Vybudovat dlouho plánovanou

novou stanici v Harrachově se nám bohužel dosud nepodařilo.

V **Orlických horách** jsme vybudovali novou stanici v Deštném.

V **Jeseníkách** jsme provedli velké opravy stanic Dolní Morava, Ramzová, Červenohorské sedlo, Ovcárna a pořídili novou služebnu v Koutech nad Desnou.

A v **Beskydech** máme za sebou generální rekonstrukci stanice na Pustevnách, rozsáhlou rekonstrukci stanice ve Frýdlantě nad Ostravicí, ve které jsme poskytli zázemí výjezdovému stanovišti ZZS, a opravy stanic Grůň a Lysá hora.

Modernizace techniky

Daří se nám také pravidelná obměna veškeré techniky. Postupně větší místo zaujímají terénní čtyřkolky, které díky možnosti nasazení speciálních pásů na zimní sezónu nahrazují sněžné skútry.

Nové telefonní číslo a aplikace

Také do Horské služby dorazily nové technologie. Zatímco před 10 lety jsme skoro netušili, co to je internet, dnes jsou internet a komunikace po e-mailu běžnou záležitostí. Nové technologie využíváme i v mobilní aplikaci HS, díky které nám může ztracený či zraněný turista předat přesné souřadnice místa.

Také jsme zavedli jednotné telefonní číslo na HS +420 1210, které zajistí spojení s nejbližším dispečinkem HS.

TECHNICKÉ VYBAVENÍ HORSKÉ SLUŽBY

	1978	2004	2014
budovy-stanice	34	56	54
služebny	–	17	25
vozidla	9	39	44
sněžné skútry	41	94	86
terénní čtyřkolky	–	13	42
motocykly.....	36	0	0
sněžná pásová vozidla	4	3	1
radiostanice různých typů ...	196	349	410

Široká spolupráce

Minulé desetileté období je také obdobím papírování a uzavírání smluv. Tak jak postupují vztahy v celé naší společnosti, dnes už nestačí pouze vzájemná domluva, ale na vše se tvoří a podepisuje spousta dohod a smluv. Jen namátkou: díky smlouvě s ředitelstvím Hasičského záchranného sboru je Horská služba složkou na vyžádání v Integrovaném záchranném systému. Dále máme smlouvy o spolupráci s Armádou ČR, Policií ČR, Řízením letového provozu, zdravotnickými záchrannými službami krajů, další smlouvy v rámci celé ČR, ale také s jednotlivými kraji atd., atd.

Vše popsané nám umožňuje zrychlit a zefektivnit naši činnost. Ale tak jako celých 80 let se záchrana neobejde bez lidí, kteří bez ohledu na podmínky vyrazí do terénu pomoci jinému. Je mi ctí být v čele takové organizace.

Jiří Brožek
náčelník HS ČR

Z HISTORIE ZÁCHRANY NA HORÁCH

Zrádnost vysokých hor v prstenci kolem české kotliny poznali už první lidé, kteří se odvážili do jejich nitra. Počáteční osadníci museli spoléhat především na sebe či na pomoc svých druhů.

Aby nezabloudili při nečekaných změnách počasí, zejména při sněhových vánicích a bouřích bichujících horské svahy, začali značit cesty ke svým obydlím vysokými tyčemi zapíchnutými do sněhu. Jejich výhodou bylo, že se podle nich dalo orientovat i při vysoké sněhové pokrývce.

Turismus v 19. století

S rozvojem turistiky v 19. století se záchrana lidí v nesnázích stala stálou součástí života horalů. Nejprve se o jejich bezpečnost v horském terénu starali sami boudaři a provozovatelé horských hostinců a chat, kteří poskytovali pomoc nejen svým hostům, ale všem zbloudilým a zraněným. Znalost terénu s sebou nesla i potřebu znalosti základních prvků první pomoci. V roce 1850 vznikla v Krkonoších koncesovaná služba průvodců a nosičů, kteří museli prokázat své schopnosti poskytnout dostatečnou pomoc a kteří mohli své služby nabízet za úplatu.

Na konci 19. století dostala turistika i lyžování pevnější organizační obrisy. V červnu 1888 byl v Praze založen Klub českých turistů, který se brzy

stal jednou z největších turistických organizací v Rakousku-Uhersku. O patnáct let později zase Svaz lyžařů v Království českém a rovněž i Krkonošský lyžařský svaz (Schneeshuhläuferverband Riesengebirge), který si pod vedením Guida Rottera ustavili němečtí lyžaři z Krkonoš a který si rychle vydobyl významnou pozici v celém Předlitavsku. Díky těmto svazům a jejich spolkům se turistika a zejména lyžování dostávalo v českých zemích na vysokou úroveň. Byly pořádány nejen lyžařské závody, ale i výukové kurzy pro adepty lyžování.

Spolky turistů a lyžařů

V roce 1910 vyšel první český zimní průvodce po Krkonoších – *Obrázky horské zimní krásy* –, jehož autorem byl znamenitý znalec Krkonoš Josef Aleš, který si ke svému jménu připojoval přídomek Lyžec. Turistická a lyžařská ústředí vyvíjela i další záslužnou činnost, kterou do hor přiváděla další obdivovatele. Zřizovala chaty a útulky s výhodnými cenami za stravování a ubytování svých členů, zakládala staniční knihy, které pomáhaly zjišťovat nedostatky jejich služeb a zároveň byly

i jistou statistikou návštěvnosti, na státních železničních drahách vydobyla značné slevy.

S otevřením se hor návštěvníkům neznalých jejich nástrah však zároveň bylo třeba starat se o jejich bezpečnost. Přitom do potíží se dostávali i zkušenější lyžaři a turisté. Vždyť o první větší záchranné akci v českých horách podal svědectví jeden z průkopníků lyžování v českých zemích Josef Rössler–Ořovský!

Stalo se v zimě 1900...

Pod jeho vedením se tehdy v jeden zimní podvečer vydali čtyři lyžaři z Martinovky přes Vysoké kolo na chatu u Sněžných jam. Foukalo sice, ale zdálo se, že takový kousek cesty zvládnou za chvíličku... Výstup na hřeben se ovšem protahoval a tmy přibývalo. Na vrcholové pláni se konečně objevila světlá toužebně vyhlížená bouda. Naděje na občerstvení a odpočinek zrychlovala pohyb lyžařů a poslední ze skupiny začal s ostatními ztrácet kontakt. Při povlovném sjezdu k chatě se rozhodl zkrátit si cestu a zahrnul jen lehounce doprava. A tu to přišlo. Lyžař najel na mohutnou sněhovou převěž, která se pod ním zlomila a on se řítit do hloubky jam. Jeho kolegové zatím dojeli k cíli a netrpělivě čekali na posledního člena výpravy. On ale nikde! Proto znova nazuli lyže a vydali se na pátrací výpravu. Spolu s nimi i personál chaty u Sněžných jam. Po zmizelém ale nikde ani stopa, a tak se jeden z nich vypravil do Špindlerova Mlýna pro pomoc.

Noční hledačka

Do zimní noci se ozýval hlas rohu, který svolával místní dobrovolné hasiče. Jejich skupina za tmy vyrazila znova na hřebeny pátrat po pohřešovaném lyžaři. Celou noc prohledávali stráně pod Vysokým kolem mezi Martinovkou a Labskou boudou, ani oni však nenarazili na žádnou stopu.

Přesto historie „zmizelého“ skončila dobře. Lyžař přestál pád ve sněhové kouli do údolí sice se

NÁČELNÍCI HORSKÉ SLUŽBY ČR

Dr. Vladimír Vaina	1934–1938
MUDr. Miroslav Ždára	1951–1952
Otokar Štětka	1952–1967
Jiří Fryč	1967–1980
Petr Nehasil	1980–1986
Václav Marek	1986–1990
Jaroslav Koldovský	1990–1991
Rudolf Chlad	1991–1994
Jiří Dunka	1994–1997
Rudolf Chlad	1997–1999
Jiří Dunka	1999–2000
Mgr. Milan Gracias	2000–2001
Rudolf Chlad	2001–2002
Mgr. Jiří Brožek	od r. 2002

PAMĚTNÍCI VZPOMÍNÁJÍ...

zatajeným dechem, ale bez vážnějšího zranění. Když se po přistání na slezské straně Krkonoš vyhrabal ze sněhové hroudy, mohl pohybovat všemi údý. A protože cesta zpátky nahoru byla nemožná, sjel do údolí k první chalupě. Hostitel – prý i se psem – ho srdečně přivítal, nakrmil a napojil. Ráno zapřáhl saně za koně a nečekaného hosta odvezl na Petrovku. Tam došlo k radostnému shledání lyžařů se svým druhem.

Vedle mohutných oslav došlo i k vyjádření velikých díků špindlerovským hasičům, kteří bez zaváhání obětovali celou noc a všechny své síly záchraně „zmizelého“. Pro Josefa Rösslera-Ořovského byla událost rovněž i prvním impulsem, že záchranářství musí jít ruku v ruce s dobýváním hor.

Zaskočení vánicí

Jinou, obdobnou historku zaznamenali v Jizerských horách o devět let později. V únoru 1909 se z Liberce vydala na výlet trojice pánů se záměrem dojít povlnným stoupáním do sedla pod Holubníkem a odtud sjet na saních Štolpišskou silnicí do Ferdinandova údolí (dnešní Ferdinandov). Na Holubníku je však překvapila vánice a oni v náhlé bílé tmě začali zmatkovat. Bílá tma se měnila v černou a při hledání směru cesty se obtlouští hostinský Arzböck z libereckého Radničního sklepa zranil. Jeho společníci ho zabalili do přikrývek a vydali se hledat pomoc. Naštěstí ji našli brzy u hostinského Josefa Linkeho z Ferdinandova u Hejnic. Ten neváhal, spolu se synem se vydali s koněm do kopců a v pozdních večerních hodinách promrzlého zraněného kolegu z Liberce svezli do tepla svého příbytku a přivolali lékařskou pomoc. Je zajímavé, že ke svozu použili cosi, co bychom mohli nazvat předchůdcem kanadských saní. Použili přitom prkna a lana, kterými upravili v tamním kraji obvyklý saňový povoz.

Vznik tyčového značení

I tato, nakonec šťastná, nehoda měla své důsledky. Německý horský spolek pro Ještědské a Jizerské hory (Der deutsche Gebirgsverein für das Jeschken und Isergebirge) se na jejím základě rozhodl zřídit ve své oblasti tyčové značení cest, které by umožnilo orientaci v zimním či letním nečase. Obě novinky – kanadské saně a tyčové značení – se odtud brzy dostaly i do ostatních českých hor.

Ještě dříve však došlo k nehodě, jejíž vyústění nebylo vůbec šťastné a jež znova vyvolala potřebu zřízení záchrané horské služby. Byla jí tragédie lyžaře Bohumila Hanče a jeho přítele Václava Vrбаты o Velikonocích 1913.

*František Kolář
z připravované knihy o historii Horské služby*

Pamětníci se shodují, že hlavním organizátorem Horské služby po druhé světové válce byl v Krkonoších Bedřich Krátký. Například Otokar Štětka psal v souvislosti s prvním vybavením záchranářů: „Vzpomínám na první látku na šponovky, kterou nám Bedřich přiděloval. Byla to tmavomodrá chlupatá látka na námořnické oděvy.“

Měla jednu ‚výhodu‘. Když se člověk pohyboval delší dobu na mrazu, vytvořil se na každém chlupu ledový námrazek, a tak byl bezpečně poznán člen Horské služby, poněvadž z dálky zvonil jako ojíněný kůň. Druhou věcí, kterou jsme již dostali zdarma, byly celtové větrovky zelené barvy. Když provlhly, byly jako pancíř.“

Obdobné zážitky po sobě zanechali i další členové Horské služby, ať to byli Zdeněk Cívín, Miroslav Hladík, Jaroslav Koldovský či Miloš Vrba.

Transport raněných

Podobné to bylo i s materiálem a vybavením. Zprvu bylo využíváno vše, co zbylo v Krkonoších po wehrmachtu, brzy se však technické vybavení připravovalo takřikajíc na koléně: „První svozy raněných se prováděly na bílých vojenských loďkách. Později si členové Horské záchrané služby sami zhotovovali různé improvizované transportní prostředky. Kanadské saně se začaly používat až od sezóny 1949–50; jejich vzor přivezl z mezinárodního kursu horské služby ve Švýcarsku Bedřich Krátký z Vrchlabí. Podle něho vyrobil první naše kanadské saně vrchlabský kolář Albrecht a začal je prostřednictvím Horské záchrané služby dodávat i do ostatních horských oblastí. Svozy se nejprve prováděly pěšky, od roku 1951 již členové Horské záchrané služby uměli dobře ovládat

kanadské saně při sjezdu na lyžích i na těch nejpřudších sjezdovkách.“ Tolik Miroslav Hladík.

Zdeněk Cívín zase na počátky Horské služby v Harrachově vzpomínal následovně: „Pro zlomenou nohu na Voseckou boudu jsme jezdili se saněmi, jimž se říkalo „vlk“ (Rennwolf), pěšky, bez lyží. Prvním svozným prostředkem byl těžko ovladatelný člun, na kterém jsme za větrné bouře v Rýžovišti svezli naléhavý porod, ale pouze dolů k sanitě, kde jsme museli asistovat.“

Zima jak na motorce

Úsměvná je i historka Otokara Štětky: „Když vzpomínám na dopravní prostředky, nesmím zapomenout ani na ten první, který jsem pro služební účely dostal. Bylo to šlapací kolo, již takový dědeček, a mělo jednu zvláštnost: trubka kostry byla přerážená, takže se při jízdě natahovalo nebo smršťovalo. Po tomto kole přišel motocykl Ogar. Ten zase nesvítil a v zimě jsem na něm mrzl. Jednou jsem přijel po zledovatělé silnici do Harrachova na schůzi a zjistil, že motocykl pro ztuhlost končetin neopustím. Chlapci mě sundali a v té poloze, jak jsem na motocyklu seděl, přenesli mě do tepla hotelu Praha, kde jsem pomalinku roztál.“

*František Kolář
z připravované knihy o historii Horské služby*

HORSKÁ SLUŽBA ORLICKÉ HORY

Náčelníkem HS Orlické hory je Josef Hepnar, který pomáhá lidem v nouzi, už 25 let. Jak se svými kolegy a kamarády zachraňuje v horském terénu našich nejnižších hor, se dočtete v následujícím rozhovoru...

Na kterých místech a v jakých počtech záchranářů funguje HS v Orlických horách?

Horská služba v „Orlickách“ je ze všech sedmi českých oblastí početně nejmenší. Čítá tři okrsky: Deštné, Říčky a Čenkovice. V každém působí dva profesionální záchranáři a devět dobrovolníků. Celkem nás je třicet tři.

Zajímavostí je, že velké množství chlapů z orlické HS patří mezi aktivní závodníky, jak ve skialpinismu, tak v závodech Horské služby. Má tento fakt pro vaši práci nějaký význam?

Považuji to za velkou výhodu. Samozřejmě, že lepší fyzická je při práci záchranáře vždy výhodou, schopnost orientovat se v terénu samozřejmě také. Prakticky všichni jsme bývalí nebo současní aktivní sportovci.

Letošní letní mezinárodní soutěž HS pro vás dopadla na výbornou...

Ovládli jsme mladší i starší kategorii. S Jirkou Kalouskem jsem vyhrál starší kategorii, a můj syn, který je dobrovolníkem, zvítězil s Honzou Pochobradským v mladší kategorii. Jsme nejmenší oblastí, ale výsledkově jsme na špičce.

Máte hodně zalesněné hory, má to vliv na vaši práci?

Zvykli jsme si na to a nedělá to velké problémy. Jednodušší pro zbloudilé je to v tom, že všechny sestupy z hřebenu vedou do obydlených údolí a lidé prostě po čase narazí na civilizaci. To je výhoda, proto zbloudilých turistů ubývá. Občas nám někdo zavolá, že neví, kde se nachází, a po-

Dům HS v Deštném

třebuje poradit. Podle jeho popisu se mu snažíme pomoci. Jednodušší to je, když má chytrý telefon, protože zná svoje GPS souřadnice a určit polohu je proto snadné. Lokalizace klasického mobilu je sice také možná, ale je docela nepřesná, zjistíme, že dotyčný se nachází v okruhu 5 km. To je poměrně velký prostor, a proto v takovém případě zjišťujeme, odkud kam šel, a podle toho se snažíme zpřesnit údaj o poloze.

Které pohybové aktivity jsou v letních Orlickách nejprovazovanější?

Pěší turistika a cyklistika. Letos nám v létě výrazně přibýlo úrazů. Nejen u zmiňované turistiky a cyklistiky, ale také proto, že nám stále přibývají různé adrenalinové atrakce, lanová centra apod. Je zajímavé, že cyklisté, kteří vyjedou do horského terénu z údolí bez pomoci některého z cyklobusů, bývají mezi zraněným méně často.

Jaká je úrazovost v zimě?

Stejně jako všude vedou nehody na sjezdovkách. Jsme rádi, že stále více lidí na sjezdovkách i při cyklistice používá přilby. I když je naše hřebenovka mezi běžkaři velmi oblíbená a frekventovaná, úrazů není mnoho. Když jsou stopy zledovatělé, dochází k úrazům pochopitelně častěji. Kvůli dlouhým holím to bývají často vykloubená ramena, pak také zlomeniny končetin.

Vznikl nový areál Buková hora v Červené Vodě, který je propojen s Čenkovicemi na druhé straně kopce. Jak se to projevilo na úrazovosti?

Samozřejmě stoupla, a to podstatně. Proto jsme také sáhli k rozšíření týmu a na čenkovické stanici, ze které obsluhujeme celý areál, přibyl jeden profesionální záchranář. S areálem je výborná spolupráce, na červenovodské straně máme k dispozici ošetřovnu a zázemí.

Jak vidíte současnou situaci na českých sjezdovkách?

Dobré je, že stále přibývá lyžařů a snowboardistů v přilbách. Co je však špatné, je rostoucí bezohlednost lyžařů. Na sjezdovkách se pohybu-

Josef Hepnar, náčelník HS Orlické hory

Pracovat v Horské službě pro něj znamená splnění dětského snu. Čekatelem HS je od roku 1989, dobrovolníkem od roku 1992, na podzim 1995 začal pracovat na plný úvazek během zimní sezóny a profesionálním, celoročním horským záchranářem se stal v roce 2002. V roce 2014 vyhrál konkurs na náčelníka oblasti. Jeho koníčkem je závodní skialpinismus a pravidelně se účastní mezinárodních závodů Horské služby. Se psem Timem jsou členy kynologické brigády HS.

je spousta lidí, kteří nemají svoji jízdu pod kontrolou, a mohou tak velmi ohrozit lyžaře ve své blízkosti, zejména děti. Sebevědomí lyžařů často není v souladu s jejich dovednostmi. Pořád je nutné mít na mysli, že zodpovědnost za případný střet nese ten, kdo přijíždí ze zadu. Obvyklá výmluva, že se někdo někomu připlétl do cesty, proto neobstojí...

Jakou máte zkušenost s pohotovostním číslem 1210?

Velice se nám to osvědčilo. Když nám někdo na toto číslo zavolá, ozve se mu dispečink dané oblasti a odtud pak směřujeme další pokyny do okrsku, pod jehož působnost místo nehody spadá. Pomoci tedy můžeme velmi rychle.

U Horské služby jste už 25 let. Jak se za tu dobu změnila práce horských záchranářů?

Výrazně. Dříve bylo mnohem více dobrovolných členů. Například u nás v Deštném bylo pětadvacet dobrovolných členů. Dnes je jich pouze devět a o to více nám pomáhá technika, kterou jsme teh-

dy neměli. Začínali jsme s jedním skútre, dnes máme navíc dvě čtyřkolky, se kterými dojezdí prakticky kamkoli.

Jaký je za tu dobu vývoj počtu úrazů?

Tehdy jsme měli v Deštném 50 úrazů za rok, nyní máme 400 úrazů za zimu, v celých Orlických horách kolem 900 zásahů za zimu. Dřív se sloužilo ve čtyřech, dnes sloužíme ve dvou nebo ve třech. Záchrana byla mnohem náročnější, pokud jde o počet záchranářů.

Zaujaly mě oba bufety na hřebenu, na Pěticestí i Velké Deštné. Mezi běžkaři jsou velice oblíbené...

Oba bufety už nějaký čas nepatří pod HS, jak tomu bylo dříve. Dnes je provozují party nadšenců, provoz zastřešují dvě občanská sdružení. Samozřejmě v nich působí řada našich členů, ať už bývalých nebo současných. Když se v blízkosti bufetů něco stane, může při zásahu rychle pomoci personál bufetu, protože to má blíž než my z údolí. Dříve se sloužilo i na hřebenu, jednak na Masarykově chatě, jednak na Velké Deštné. Tehdy trval výstup na hřeben velmi dlouho, dnes tam vyjedu odtud z údolí na skútru nebo čtyřkolce do deseti minut.

Prakticky po celou dobu vašeho působení u „horské“ byl náčelníkem Josef Šifra, respektovaná osobnost. Jak chcete na jeho práci navázat?

Samozřejmě zachovat to, co fungovalo, něco se snažím vylepšit. Rozhodně chci čerpat z jeho zkušeností. Není problém se s ním i dnes o čemkoli poradit, vyslechnout si jeho názor.

Jste také členem kynologické brigády HS?

Ano, každý rok jsme v akci několikrát, zejména při hledáčkách. Kynologové HS působí obvykle na žádost spolupracujících složek Integrovaného záchranného systému, především Policie ČR.

Jak náročný je výcvik a péče o psa?

Je to docela náročný koníček, výcvik a péče o psa zaberou spoustu času.

Cestujete zachraňovat i na místa katastrof po celém světě, tak jako někteří vaši kolegové?

Můj pes Tim je vycvičen na záchranu v „plochách“, nikoli v sutinách. Právě psi cvičení na záchranu v sutinách mohou pomáhat po katastrofách, typickým příkladem je hledání osob v sutinách budov po zemětřeseních a jiných přírodních katastrofách. Takže na takové záchranné akce nejezdím.

Josef Hepnar při Mezinárodním závodu HS

Co je na Orlických horách atraktivní, proč tam vyrazit?

Rozhodně je to malý počet lidí, kteří se po našich horách pohybují ve srovnání s jinými horami. To platí zejména pro oblast hřebenu hor. Přesto máme poměrně vysoký počet zásahů, hlavně v zimě. Hodně zásahů máme na modrých sjezdovkách. V Orlickách totiž lyžuje hodně začátečníků a rodin s dětmi.

Obvyklá otázka na konec. Vzpomenete si na nějaký kuriózní zásah?

Těch moc není, snad tento... Asi před pěti lety jsme vyrazili do terénu v okolí Velké Deštné hledat ztraceného člověka. Za nějaký čas jsme ho opravdu našli. Jaké bylo naše překvapení, když jsme zjistili, že se jedná o úplně jiného ztraceného turistu, než který nám volal. O chvíli později jsme našli dalšího zbloudilého turistu, který nám původně zavolal.

Děkuji za váš čas a přeji co nejméně záchranných akcí.

Rozhovor vedl Michal Bulička

KVALITA A EXKLUZIVITA Z NORSKA!

Bergans
OF NORWAY

Skialpinistický komplet STOREN
3-vrstvá membrána

- NEPROMOKAVÝ**
- PRODYŠNÝ**
- VĚTRU ODOLNÝ**
- STREČOVÝ**
- ULTRALEHKÝ**

Najděte si svou nejbližší prodejnu na: www.norskamoda.cz

ORLICKÉ HORY PROSLAVILI SKIBOBISTÉ

Centrem Orlických hor je Deštné. Kromě lyžařského střediska je i baštou skibobistů. Tento malý sport sice nepatří mezi ty olympijské, ale to mu rozhodně neubírá na zajímavosti. Asi byste u nás nenašli sport, jehož reprezentanti získali více titulů světových šampiónů... Skiboby jsou sice malým sportem, podobně jako třeba kolová. To, co byli pro kolovou bratří Pospíšilové, je náš reprezentační tým skibobistů. Místem, kde vychovali spoustu šampiónů, je Deštné v Orlických horách.

Legendární trenér František Prouza ke skibobům přivedl a trénoval Irenu Francovou, osminásobnou vítězku Světového poháru, která má ve své bohaté sbírce medailí neuvěřitelných 29 titulů mistryně světa.

Jak vznikl skibob

Již v devatenáctém století zhotovovali různí vynálezci, zejména výrobci lyží a bicyklů, všelijaká jednostopá vozidla, která umožňovala pohyb na sněhu, po vzoru bicyklů či koloběžek. Roku 1892 byl vynalezen skibob v americkém státě Connecticut.

Později vznikl sněžný bicykl i v několika dalších zemích, nevylučujeme Čechy a Slovensko. Podle historických záznamů byly skiboby, tehdy ještě bez tohoto jména, vyráběny a zkoušeny v Krkonoších, na Liberecku, v Nízkých Tátrách i jiných místech.

Zruční truhláři a kolaři tento druh saní zkoušeli již kolem roku 1890. První veřejný závod se konal v roce 1914 na sáňkařské dráze pod Ještědem na Liberecku.

Jízda na skibobu poskytuje radost z pohybu, osvěžení i určitou míru rizika – vždyť s vámi jede dvacet kilo železa.

Skiboby na Orlicku

Skiboby se objevují v Orlických horách okolo roku 1960 díky nadšencům z Deštného i Podorlicka, pánů Vojtěcha, Tribuly, Baláčka a dalších. Skibob si vyrobili z kostry kola, lyže přizpůsobili kostře. Tito nadšenci položili základ skibobové komunitě, která se nakonec dokázala prosadit na světové scéně. Kromě Ireny Francové si příznivci sportu středního věku jistě vzpomenou i na další slavná jména skibobistů z Deštného – Roman Ehl, Tomáš Klinský, Eva Ducháčová... Ti všichni dokázali vyhrát mistrovství světa a mezi sportovci na sněhu vysoce ceněný Světový pohár – důkaz špičkové výkonnosti po celou sezónu.

Jak vypadá skibob

Skiboby patří mezi acyklické sporty, spojené s ovládním sportovního náčiní. Skibob má

předepsanou hmotnost 20 kg, vlastní kostra je z tenkostěnných profilů. Vpředu a vzadu je odpružena tlumiči, v přední části konstrukce jsou umístěna řídítká, v zadní části je umístěno

ÚSPĚŠNÍ ČEŠTÍ SKIBOBISTÉ

Od roku 1974 naši závodníci začali získávat medaile na významných mezinárodních závodech. První medaili v historii československého skibobového sportu získal na mistrovství Evropy v roce 1974 Leon Jakimič. Prvním naším mistrem Evropy se stal v roce 1976 Jiří Moulis. V letech 1978 až 1983 mezi ženami kralovala Alena Hrbková, rozená Hanousková, která ve své sportovní kariéře vybojovala na MS a ME celkem 22 medailí. Nejúspěšnějším závodníkem všech dob v jízdě na skibobech se v celosvětovém měřítku stala Irena Francová-Dohnálková, která získala neuvěřitelných 29 titulů mistryně světa v jízdě na skibobech. V roce 2014 ji o jeden světový titul překonala Alena Housová. Čeští závodníci mají trvalé místo na špičce světové konkurence.

SKIBOBOVÉ PERLIČKY

- Na skibobu seděla slavná skupina Beatles.
- Motocyklové legenda František Štastný v plné rychlosti ze skibobu seskakoval a trénoval tak pády na motocyklovou sezónu.
- Špičkoví skibobisté se odvážili skočit ze skokanských můstků. V Liberci to zvládli Kudrnovský, Kmínek, Franc a další. V zahraničí skočili z můstku Walter Kronaisel nebo Markus Moser.
- Rakušan Peter Bacher zkoušel jízdu na skibobu za motorovým člunem.
- Irena Francová vyzkoušela skibobskiering – jízdu na skibobu taženém motocyklem, který řídil motokrosový reprezentant Pavel Kunc.
- Skibobcross vyzkoušeli muži v roce 2000 v Deštném v rámci Světového poháru – čtyři muži na jedné trati. Velmi atraktivní podívaná.
- Rekreační jízda napomáhá regeneraci páteře, v Rakousku nabízí firma Stalmach Group jízdu na skibobu tělesně postiženým lidem, kteří ze zdravotních důvodů nemohou lyžovat či mají problémy s páteří a lékař jim tento sport doporučil.
- V současné době je hodnota světového rychlostního rekordu na skibobu 204 km/h. Byl dosažen na specializované trati pro letmý kilometr ve francouzském Les Arcs.

sedlo. Vyrábí se ve třech velikostech – pánský, dámský a dětský. Pro jednotlivé disciplíny se používají různé typy lyží, které si závodník vybírá podle vlastní zkušenosti. Délka obou, za sebou jdoucích lyží nesmí přesáhnout 230 cm. Krátké lyžičky, o délce 55 cm, jsou vázáním spojeny s lyžáky závodníka. K předepsané výzbroji bezpodmínečně patří ochranná přilba. Lidé si často

skibob (má lyže) pletou s boby (jezdí v ledovém korytě).

Závodní disciplíny

Skiboby jsou sportem provozovaným na sjezdových a slalomových tratích a skladbou soutěžních disciplín se velice podobají sjezdovému lyžování. Závodí se ve sjezdu, superobřím slalomu (super G), obřím slalomu a slalomu.

Každá disciplína má trať vytyčenou brankami v rozestupech 4 až 8 m. Používané skiboby jsou společné pro všechny disciplíny, pro točivé a rychlostní disciplíny se používají odlišné lyže. Ve všech disciplínách jezdí muži i ženy.

Vítězem je ten, který dosáhne ve sjezdu, obřím slalomu a super G nejrychlejšího času na jednu jízdu. Ve slalomu je rozhodující součet časů ze dvou kol. Na vrcholných soutěžích se vyhodnocuje trojkombinace (slalom, obří slalom a sjezd). Ve Světovém poháru se doplňkově jezdí paralelní slalom, závodí se podle podobného modelu, jaký známe ze snowboardingu nebo skicrossu.

Jak začít

Ideální přípravou pro jízdu na skibobu je sjezdové lyžování a až poté přechod na skibob. Závodníci si s sebou ke skibobům přinesou cit pro skluz, zkušenost s jízdou v brankách. Na skibobu jezdí děti, junioři i senioři. Pokud někoho skibobový sport nadchl a chtěl by ho zkusit, ať se obrátí na nejbližší oddíl v České republice nebo přímo na Český svaz skibobistů v Praze, kde mu jistě rádi pomohou.

Irena Francová Dohnálková

HISTORIE SKIBOBŮ

První informace o skibobech a skibobovém sportu se datují do 19. století. Podle dochovaných patentových spisů z roku 1891 byl vynálezcem skibobu jistý američan J.C. Stevens. První veřejný závod v jízdě na skibobu (dřevěném) se konal v roce 1914 na ještědské sáňkařské dráze v Liberci, a to před zraky 25.000 lidí. V padesátých letech 20. století pak rakušan E. Brenter doplnil skibob lyžičkami, upevněnými k nohám jezdce. V dalších letech se již začaly stavět skiboby kovové.

foto: archiv Martina Tribuly

foto: archiv Martina Tribuly

foto: archiv Martina Tribuly

MEZINÁRODNÍ LETNÍ SOUTĚŽ HS V JIZERSKÝCH HORÁCH

Horská služba je již od svého vzniku spjata se sportem a pohybem na horách. Jejím prvotním úkolem bylo pomáhat turistům a lyžařům. Když se v roce 1954 ustanovila Horská služba s celostátní působností, byla zastřešována Československým svazem tělesné výchovy (ČSTV). Pamětníci si možná ještě vzpomenou, že i na tiketu Sportky měla mezi ostatními sporty své místo – číslo 8. Zájemci o Horskou službu byli, a stále většinou jsou, z řad aktivních sportovců – lyžařů, běžců, horolezců atp.

Dobrá fyzická kondice je podmínkou členství u Horské služby, a proto je každoročně u všech členů prověřována. A odtud je už jen krůček k tomu, aby vznikla soutěž, která zahrnuje disciplíny typické pro horskou záchranu.

V Krkonoších a v Jizerkách

V roce 1972 proběhl v Krkonoších 1. ročník Mezinárodní zimní soutěže horských služeb (více viz

článek v časopisu Horská služba č. 5 2010/2011). O tři roky později, v roce 1975, se v Jizerských horách poprvé uskutečnila letní varianta této soutěže horských služeb. Od té doby se již stalo tradicí, že se na začátku září sjíždějí záchranáři z Čech, Slovenska, Polska a Německa do Jizerských hor, aby poměřili své síly. A proč zrovna v Jizerkách a o co vlastně v soutěži jde? To popisuje novinový článek z roku 1976.

Mezinárodní soutěž HS

Z rozhodnutí ústředního výboru Horské služby bylo každoroční mezinárodní soutěžení Horské služby uskutečněno v oblasti Jizerských hor. Důvody k této poctě byly hned dva – jednak u nás jsou vskutku ideální podmínky pro plnění náročných podmínek soutěže, jednak je dobře známa obětavost a aktivita členů Horské služby z Jizerských hor. A tak mimo vybraných družstev z cel

ČSSR se u nás zúčastnily soutěžení i hlídky z NDR a Polska.

Tříčlenná družstva musela absolvovat 8 km orientačního běhu, dalších 10 km v náročném horském terénu, kde museli závodníci plnit předepsané disciplíny – horolezecký výstup, slaňování, překonání vodního toku po lanovém přemostění, odhady vzdáleností, a nakonec ošetření zraněného a jeho transport na improvizovaných nosítkách, v cíli pak ještě test ze zdravotvědy.

A jak probíhají závody dnes?

Již se nejedná o závody trojčlenných hlídek, ale stejně jako při zimní soutěži závodí dvoučlenné hlídky horských záchranářů ve dvou věkových kategoriích – do 41 let a nad 41 let. Závod již neobsahuje klasický orientační běh, ale orientace v prostoru i v mapě je součástí terénní etapy. Ta v posledních letech měří kolem 20 až 25 km a z 50% vede mimo turisticky značené cesty. Závody probíhají již pravidelně na strmém severním úbočí Jizerských hor, a tak převýšení kolem 1400 m není ničím výjimečným. Závodníci musí celou etapu zvládnout v daném časovém limitu, který zaručuje, že se nebude jednat o žádné pohodové tempo. Za jeho překročení pak získává hlídka bodovou penalizaci. Součástí terénní etapy je přibližně pětikilometrový měřený úsek s řadou technických disciplín, takzvaná časovka, kde si závodníci sáhnou až na samé dno svých sil.

Technická časovka

Kombinace běhu s převýšením zhruba 400 m s fyzicky, ale i technicky náročnými lezeckými disciplínami je skutečně vražedná.

Pro přiblížení je zde popis jednotlivých technických disciplín, které od prvních ročníků dostaly určitých změn.

- **Lanová ferata** – cílem je výstup na vrchol skály po lanové „feratě“, jejíž délka je přibližně 50 m a závodníci zde musí prokázat, že jsou schopni se bezpečně a rychle pohybovat po skalní stěně. Prohřešky vůči bezpečnosti se opět trestají penalizací, jako i u všech ostatních disciplín.
- **Slanění přes uzel** – technicky nejnáročnější disciplína. Na 15 metrovém slanění se nachází pod převisem uzel na laně, který závodníci musí překonat pomocí prusíků, blokantů, atp. a pokračovat ve slanění. Nasimulována krizová situace prověří závodníky ze záchranných lanových technik.
- **Přemostění** – závodníci pomocí lanového traversu překonávají buď vodní tok, nebo rokli mezi dvěma skalami. Délka přemostění bývá přibližně 70 m, což je fyzicky dosti náročné. Nepřejíždí se totiž na kladkách, ale na karabinách, a větší část přemostění se překonává pomocí přitahů.
- **Jūmarování** – je v rámci soutěže určitě fyzicky nejnáročnější technická disciplína, při níž závodníci musí vystoupat po laně pomocí mechanických blokantů asi 30 m. V prvních ročnících závodníci používali místo blokantů pouze prusíkovací smyčky, což tuto disciplínu ještě ztížilo.
- **Výstup po provazovém žebříku** – přibližně 10 m, disciplína, kterou se pořadatelé inspirovali na obdobných závodech v polském Karłowě, vyžaduje dobře zvládnutou techniku a samozřejmě dostatek sil. V posledních ročnících je takový výstup umístěna na rozhledně na nejvyšší hoře Jizerských hor na české straně – Smrk 1124 m.

Prvních 10 m je opět výstup po laně pomocí blokantů a následně závodníci přestupují do dalšího desetimetového výstupu po provazovém žebříku na vrchol rozhledny, kde se i symbolicky nachází cíl časovky.

Závěrečná prověrka

Po dokončení časovky většinou následuje první zdravotní úkol, který si připravila Lékařská komise HS ve spolupráci se Zdravotnickou záchrannou službou Libereckého kraje. Přeběh do cíle etapy je ještě „okořeněn“ horolezeckým výstupem klasifikovaným IV. stupněm obtížnosti v časovém limitu. Nezdolání věže je ohodnoceno trestnými body, které se připočítávají k času časovky. Po doběhu hlídky do cílové mety následuje závěrečný zdravotní úkol.

Povinná výbava

Nutno ještě podotknout, že hlídky musí celý závod absolvovat s povinnou výbavou, která může být kontrolována kdekoli na trati a závodníci nesmí využívat cizí pomoci. Každý závodník nese v batohu kombinovaný horolezecký úvazek, 4 karabiny, 4 smyčky, 2 blokanty, slaňovací osmu, horolezeckou přilbu a samozřejmě lékárníčku. Každá hlídka pak ještě musí mít jedno horolezecké lano o délce 45 m, buzolu a dvě Kramerovy dlahy o délce 1 m. Na každém pak záleží, kolik si sebou vezme pití, jídla a nezbytného oblečení.

Celkový výsledek

Výsledné pořadí se stanovuje podle nejnižšího dosaženého času v časovce se započítanými trestnými body z ostatních disciplín, které se pře-

vádějí na časovou penalizaci. Závody jsou pak zakončeny slavnostním vyhlášením nejlepších hlídek v obou kategoriích, Lékařská komise HS vyhodnocuje nejlepší ošetření a vše je zakončeno společenským večerem, kde není nouze o veselé historky z náročného závodu.

Mezinárodní soutěže zimní i letní mají kromě vzájemného setkávání a poměřování sil vliv i na zvyšování úrovně Horské služby, zavádění nových technik a pomůcek a samozřejmě předávání zkušeností, a to hlavně díky zahraniční účasti.

Letos v Krkonoších

Letošní, již 36. ročník „Letní mezinárodní soutěže HS“ byl z Jizerských hor přesunut do Krkonoš, kde se uskutečnil v rámci oslav 80. výročí založení HS dne 13. září.

Etapa byla odstartována v 9.25 na dojezdu sjezdových tratí ve Svatém Petru ve Špindlerově Mlýně. Trať pokračovala k pensionu „Panoráma“ (start běžecké časovky), Bucharovou cestou do Sedla Kozích hřbetů (cíl běžecké časovky), dále Luční bouda – Památník obětem hor v Modrém

sedle – Výrovka – Klínové boudy – Klínový potok – Šerlán – Hnědé skály – Krásná Pláň – Věřina cesta – Skiareál Svatý Petr.

Běžecká časovka startovala krátce po startu celé etapy, byla 3,05 kilometru dlouhá s převýšením 520 metrů a vedla po horské kamenité cestě. Nejlepší čas byl 26:25 minuty. Celkově prověřily borce 24,4 kilometru s převýšením 1170 metrů. Časový limit byl 4,5 hodiny pro kategorii mladší a 5 hodin pro kategorii starší.

V oblasti Hnědých skal byla vložena povinná technická část sestávající z výstupu feratkou na Hranostají skálu a následně slanění dolů.

Show pro diváky

Po doběhnutí do cíle čekala závodníky technická časovka, která probíhala v dějišti oslav 80. výročí tak, aby přítomní diváci měli možnost sledovat výkony závodníků. Z toho důvodu byla časovka kratší.

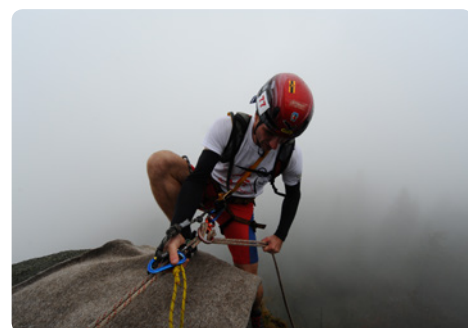
První technickou disciplínou časovky byl horolezecký výstup na stěně s časovým limitem. Dále následoval přeběh na přemostění přes Dolský

potok a na řadu přišlo jumarování po železné konstrukci. Závěrečnou a nejtěžší disciplínou bylo jumarování po železné konstrukci a následně slanění s překonáním uzlu na laně. Nejlepší čas technické časovky byl 12:21 minuty. Po jejím skončení čekala soutěžící ještě poslední část – ošetření.

Test první pomoci

Na závěr soutěže čeká závodníky úkol v poskytnutí první pomoci. Tento úkol připravují lékaři Horské služby ve spolupráci se zdravotnickými záchranáři a maskéry. Na základě svých praktických zkušeností namaskují a sehrají situaci tak, aby se co nejvíce blížila realitě. Soutěžící dostávají výzvu k ošetření zraněného či nemocného člověka. Jejich úkolem je postupovat jako při „ostrém“ zásahu. Zjišťují, co se stalo, kolik lidí je potřeba ošetřit, jsou-li na místě svědci nehody, a pokud ano, snaží se od nich zjistit co nejvíce informací. Důležité je se přesvědčit, zda jim nehrozí nějaké nebezpečí během zachraňování (elektrický proud, lavinové nebezpečí, volně po-

bíhající pes apod.). Při prvním vyšetření zjišťují, zda má pacient zachované základní životní funkce a zda nemá život ohrožující krvácení. Pokud nemá základní životní funkce zachované, začínají ihned resuscitovat. V ostatních případech zjišťují, jaká má pacient zranění či jakou nemocí trpí. Po zavolání na operační středisko Zdravotnické záchranné služby začínají pacienta ošetřovat a z terénu ho transportují k vozidlům záchranky.

Celou dobu s pacientem, pokud je při vědomí, komunikují a získávají od něho informace o tom, s čím se léčí, nemá-li alergie, jaké léky užívá, kde je ubytovaný, s kým tam je, má-li u sebe telefon.

Celý postup soutěžících sleduje hodnotící lékař. Výsledky této etapy se započítávají do celkových výsledků (soutěžící mohou získat až 10 trestných bodů, každý bod znamená 1 minutu navíc do časovky) a zároveň ti nejlepší získávají pohár Českého červeného kříže.

Nejde však jen o to, kdo zvítězí, je to pro všechny soutěžící dobrá příležitost procvičit si postupy v poskytování první pomoci a získat další cenné praktické rady do záchranného života.

Závodu se zúčastnilo celkem 30 dvoučlenných družstev ve dvou kategoriích, V mladší kategorii se zúčastnilo 26 družstev a v kategorii starších 4 družstva.

Text: Pavel Horký, Pavel Jirsa,
MUDr. Hana Kubinová, Foto: Jan Kostík

Držte se v teple,

vhodně se oblékejte

1. část

REGULACE TĚLESNÉ TEPLoty

ZÁKLADNÍ VRSTVA (1. vrstva)

STŘEDNÍ VRSTVA (2. vrstva)

PŘIDANÁ IZOLACE (zatoplovací vrstva)

VNĚJŠÍ VRSTVA (3. vrstva)

Držte se v teple

Zejména v zimním chladném počasí, které je nevyzpytatelné a mění se z minuty na minutu, je důležité, abychom byli správně oblečení. Oblékání je zcela individuální. Některým vyhovuje se raději obléci do slabších, ale více vrstev oblečení. Jiní zase naopak preferují méně, ale za to teplejších vrstev. Zavisí to zcela na vašich aktivitách. Bergans a Devold Vám přináší tip, jak se nejlépe obléknout, abyste byli v suchu a teple za jakýchkoli podmínek a počasí.

Regulace tělesné teploty

Hlava a krk jsou části těla, které jsou nejvíce náchylné na ztrátu tepla. Až 50% z celkových tepelných ztrát probíhá v této oblasti. Při svižném pohybu je nejlepší způsob jak regulovat tělesnou teplotu sundání či nandání čepice a nebo umožnit přebytečnému teplu uniknout v krční oblasti. Ideální jsou vlněné čepice a nákrčníky Devold. Vnější vrstvy, jako bundy a kalhoty, mají často ventilační zipy v podpaží a podél nohou, které lze otevírat a zavírat podle potřeby.

Základní vrstva (1. vrstva)

Základní spodní vrstva vás musí držet v teple a odvádět vlhkost pryč od těla. Oděv by měl být z vlny nebo syntetických vláken. Vlna je výhodou, protože výborně izoluje a nezapáchá ani při dlouhodobém nošení. Zároveň může být volnější na těle. Vhodná je proto řada vlněného prádla Devold Sport. Dobrou variantou je i volba dvouvrstvého prádla vlna/syntetika, jako je řada Devold Active, která výborně odvádí vlhko a perfektně izoluje.

norskamoda.cz

Bergans
OF NORWAY

DEVOLD®
VLNĚNÉ OBLEČENÍ
OBLÉKÁ NORY OD ROKU 1853

DOŠKOLENÍ A VÝCVIK TERÉNNÍCH PRACOVNÍKŮ

Od dob, kdy byli v českých horách prováděny záchranné akce prvními členy horské záchranné služby, již uplynulo 80 let. Od té doby se metody a techniky záchranných prací v mnohém změnily. Neustále je však důležité osobní odhodlání, odvaha a láska k horám i lidem.

Pokud selžou i ty nejmodernější technické prostředky, nastává tvrdá, lidská práce v horském terénu. Nejčastější překážkou bývá nepřízeň počasí a lehkomyšlnost návštěvníků hor. V takových chvílích je zapotřebí využít zkušeností, cviku a rutiny, hlavně pak při použití minimálního množství záchranného materiálu, který je v daném okamžiku k dispozici. Proto je velmi důležitá příprava terénních pracovníků v náročných podmínkách.

Výcvik až po zimní sezóně

Záchranáři pravidelně cvičí v terénu, školí se na odborných pracovištích a několikrát za rok testují svou fyzickou kondici. Buď formou prověrek anebo na mezinárodních soutěžích horských záchranářů. V době, kdy na českých horách panují ideální podmínky pro trénink a modelování záchrannářských akcí, jsou členové HS v plné pohotovosti ve svých oblastech. Až po skončení zimní sezóny je možné připravit školení a výcvik.

Rakouský Dachstein

Na jaře jsme se vypravili do vysokohorského prostředí. Rakouský masiv Dachstein má několik výhod. K dispozici je skalní i ledovcový terén pro výcvik, ledovec je na jaře dostatečně vysněžený, takže se dá dobře pohybovat na lyžích, vysoká nadmořská výška zajistí zvýšení náročnosti výcviku a přispěje ke zlepšení kondice. Příjemný je i fakt, že to není příliš daleko.

Program výcviku

V plánu jsme měli nácvik záchrany v exponovaném skalním terénu a z ledovcové trhliny. Velkou část tréninku jsme chtěli věnovat i lavinové problematice a lanovým technikám.

Po příjezdu na místo jsme zjistili, že do nejvyšších partií hor, kde měla probíhat největší část cvičení, se kvůli hustému sněžení a silnému větru nelze vůbec dostat. V neznámém prostředí hrozil pád do ledovcové trhliny nebo uvolnění laviny,

proto jsme museli naše aktivity přemístit do nižších poloh.

Modelové situace

V terénu, který má jiný charakter než české hory, se dají docela dobře simulovat situace, které musíme řešit u nás. Pomoc zraněným lyžařům i snowboardistům na našich sjezdovkách dostatečně trénujeme prakticky denně po celou zimu. Občas ale nastávají situace, kdy se musíme pohybovat ve strmém, zledovatělém terénu a vyprošťovat zraněného z obtížného, často nepřístupného terénu. Jistotu pohybu v mačkách a s cepínem v ruce je třeba mít natrénovanou, a proto jsme se po strmých zledovatělých svazích i skalním terénu pohybovali co nejvíce.

Trénink vyprošťování

U nás sice ledovce nenajdete, ale pro výcvik lanových technik je právě ledovcová trhlina výborným cvičištem. Základem výcviku bylo zopakovat si standardní postupy, protože zvládat záchranné techniky rutinně je velmi důležité. Navíc jsme si vyzkoušeli nové kladkostroje a speciální pomůcky a improvizaci s minimem materiálu pro nouzové případy.

Záchrana z laviny

Horští záchranáři dorazí na místo lavinové nehody sice rychle, ale málokdy dříve než do patnácti, dvaceti minut po zasypaní. V tomto krátkém čase se rozhoduje o přežití zasypaných osob. Základem

pro úspěšnou záchranu je rychlé jednání kamarádů zasypaných, kteří mohou v laviništi okamžitě po zastavení laviny zasypané vyhledat, vyhrabat a poskytnout jim základní první pomoc. Samozřejmě k tomu potřebují povinnou lavinovou výbavu – vyhledávač, sondu a lopatu – a umět s ní zacházet.

HS a laviny

My záchranáři se reálně můžeme dostat na místo až ve chvíli, kdy kamarádi zasypaných provedli popsanou pomoc. Naším úkolem bývá dokončit ošetření a zajistit transport do nemocnice. Když se kamarádům nepodaří zasypané vyhledat, což bývá téměř vždy kvůli absenci lavinových přístrojů, přichází na řadu systematické prohledávání laviniště sondováním. Šance na přežití sice není vysoká, ale musíme udělat vše pro případnou záchranu, naděje umírá poslední.

Proto jsme se na Dachsteinu soustředili na trénink sondování ve formaci a efektivní metody vyhrabávání ze sněhu, které je časově i fyzicky velmi náročné.

Večerní teorie

Na večerních přednáškách byly představeny novinky v lavinové výbavě a mezi nimi i nejnovější lavinové batohy, které chrání lyžaře při stržení lavinou a umožňují jeho snadnější nalezení a záchranu.

V podobném duchu za přispění video prezentace jsme se seznámili s nejnovějšími trendy pohybu lanového družstva po ledovci a případnou záchranou po pádu do trhliny.

Takováto cvičení jistě přispívají k získávání rutinního přístupu a praxe v řešení jednotlivých záchraných prací, které jsou nedílnou součástí naší práce.

Stanislav Kabeš, HS Krušné hory

DEVOLD®
VLNĚNÉ OBLEČENÍ
OBLÉKÁ NORY OD ROKU 1853

DEVOLD EXPEDITION

- jedinečná dvouvrstvá konstrukce z merino vlny
- vysoké izolační vlastnosti
- perfektní odvod vlhkosti

DEVOLD ISLENDER

- originální norský svetr ze 100% vlny
- nadčasový design a výborná tepelná izolace
- prověřeno slavnými dobrodruhy např. F. Nansenem před více jak 100 lety

norskamoda.cz

Najděte si svou nejbližší prodejnu na: www.norskamoda.cz

RAKOUSKÝ VOZÍK

KDYŽ ČTYŘKOLKA UŽ NEBERE A NOSÍTKA SE PRONESOU...

Většinu transportů zraněných v terénu Horská služba řeší za pomoci motorizované techniky. Terénní vozy s úspěchem doplňují čtyřkolky s vlečným vozíkem přizpůsobeným k přepravě raněných. V našich horách je ale i spousta úzkých kamenitých pěšinek ve strmých srážech, které jsou i pro tuto moderní techniku nesjízdné.

Stop motorům

A právě tyto „ještě horské chodníky“ lákají návštěvníky hor ke svým výletům a patří k vyhledávaným turistickým cílům. Vše je v pořádku, pokud nenastane nějaký zdravotní problém. Pak i případný banální podvrtnutý kotník, který zabrání dalšímu pokračování v túře, se může stát pro každého zraněného velkým problémem. Nutno dodat, že pro záchranáře také. Takový čtyřkilometrový transport s nosítky o váze sedmdesát kilogramů v rukou je totiž poměrně náročný fyzický výkon.

Tyrolský pomocník

Tuto svízelnou situaci za nás v šedesátých letech minulého století vyřešili v Tyrolských Alpách sestrojením „rakouského vozíku“. S nadšátkou se dá říct, že zdokonalili „trakař“. Využili snadného ovládání jednoho kola, na kterém spočívá celková hmotnost raněného. Podpěrné kolo je uprostřed vozíku a je bantamové, takže tlumí případné nárazy. Je vybaveno bubnovou, u modernějších kotoučovou brzdou, sloužící k brzdění v příkrých srážech. Oba páry rukojetí

jsou nastavitelné, takže se jednoduše dají přizpůsobit velikosti záchranářů a sklonu terénu. Rakouský vozík se dá snadno demontovat na dvě samostatné poloviny.

Manipulace s vozíkem

Rakouský vozík ovládají dva záchranáři, jeden vpředu vybírá vhodný průjezdný terén a druhý kolega vzadu vyrovnává rovnováhu, popřípadě přibrzdjuje v příkřejších srážech. Nic v záchranářině není černobílé a i zde se otevírá velký pro-

stor k improvizaci. Mnohdy se přivazuje k vozíku lano, do kterého se zapřahuje další tažná síla. Na širších cestách je možné transportovat ve čtyřech, každý u jedné rukojeti.

Samotné naložení zraněného je odvislé od druhu poranění. Po nezbytném ošetření a případné fixaci je potřeba více rukou, neboť je nutné udržet stabilitu vozíku. Často nám vypomáhají kamarádi zraněného či oslovení kolemdoucí turisté. K zabránění posunu transportovaného je vozík vybaven fixačními popruhy.

Kde nám pomáhá...

Četnost využití rakouského vozíku při zásazích Horské služby se dá jen těžko odhadovat. Pravděpodobně se budou počty lišit oblast od oblasti.

Konkrétně u nás v Jeseníkách se jedná o oblast naučné stezky Údolím Bílé Opavy, po žluté a souběžné lehčí modré turistické značce z Karlovy Studánky na chatu Barborku pod vrchol Pradědu. V těchto lokalitách je transport raněných bez pomoci rakouského vozíku téměř nepředstavitelný. Samotný chodník v hlubokém, strmě zaříznutém údolí dlouhý je dlouhý asi 4,5 km, má převýšení 300 metrů a vine se střídavě po obou březích horské říčky, s kaskádou vodopádů, přes říční balvany spojené dřevěnými mostky.

Údolí Bílé Opavy

Letošní propršené léto zapříčinilo, že turistický chodník, na který slunce prosvítne jen sporadicky na pár hodin během dopoledne, byl po

většinu prázdnin vlhký a podmáčený. Kluzký „exponovaný“ terén a v mnohých případech špatně zvolená obuv turistů zapříčinily, že se úrazovost v této lokalitě zvedla z obvyklých jednoho až dvou úrazů za letní sezonu na úrazů šest. Mimo jeden infarktový stav se jednalo převážně o zlomeniny dolní končetiny v oblasti kotníku. Ve třech případech byl přizván na pomoc vrtulník Ostravské letecké záchranné služby. Zbýlé tři transporty jsme řešili za pomoci kladkostroje a horolezeckého lana, kterým byl rakouský vozík vytahován v příkrém stometrovém srázu na schůdnou cestu.

Text: Jiří Hejtmánek, HS Jeseníky

Foto: Jan Kostík, Michal Klimeš, Pavel Horký

REGULACE TĚLESNÉ TEPLOTY

ZÁKLADNÍ VRSTVA (1. vrstva)

STŘEDNÍ VRSTVA (2. vrstva)

PŘIDANÁ IZOLACE (zateplovací vrstva)

VNĚJŠÍ VRSTVA (3. vrstva)

Držte se v teple, vhodně se oblékejte

2. část

Střední vrstva (2. vrstva)

Druhá vrstva oblečení by měla dobře izolovat a být vhodná pro nenáročnou aktivitu, okamžiky odpočinku a zvláště chladné dny. Měla by být příjemná a elastická. Důležitá je i hmotnost. Ideální materiály na druhou vrstvu jsou vlna, mix vlny a syntetiky, fleecy. Vše nabízí ve své široké kolekci značka Bergans (např. fleecová mikina Hareid nebo vlněná mikina Symre) a velice kvalitní vlněné mikiny naleznete v kolekci značky Devold.

Přidaná izolace (zateplovací vrstva)

Větruodolné oděvy s izolací z peří nebo syntetiky, které poskytují maximální tepelný komfort. Používají se během odpočinku, nenáročných aktivit nebo za extrémních povětrnostních podmínek. Rozhodující je v této kategorii hmotnost a tepelná izolace. Tato přidaná izolace by neměla chybět v žádném batohu při vašich aktivitách na horách. Může vám zachránit i život (umrznutí). Bergans pro tyto případy nabízí lehoučké pěřové bundy Bergans Slingsbyttind a Bergans Down Light nebo syntetické - primaloftové bundy Nibbi.

Vnější vrstva (3. vrstva)

Vnější vrstva musí být větru odolná, strečová a výborně odvádějící vlhkost. Ideální volbou pro vnější vrstvu jsou membránové materiály, jejich výhodou je nepromokavost. Membrán je spousta, ale jen málo z nich splňuje všechny požadavky na moderní, aktivní pohyb na horách a kdekoli jinde. Bergans se spouští na vývoji nových moderních membránových materiálů. Nejlepší membránou dnes na trhu je Dermizax NX™ od japonské společnosti Torey, ze které se vyrábí bunda Bergans Storen. Výborná a vysoce strečová je i membrána Bergans Element® používaná v bundě Bergans Oppdal.

ČESKÁ FIRMA OBLÉKÁ ČESKÉ ZÁCHRANÁŘE

Záchranáři horské služby budou od zimní sezóny 2014–15 nosit nové oblečení tradičního českého výrobce společnosti Tilak. Dobrovolníky i profesionály v sedmi horských oblastech bude chránit speciálně připravená kolekce, vyvinutá v Šumperku v podhůří Jeseníků. Tak, jak je to ve světě obvyklé, dodavatelem záchranářů je tuzemská značka.

Spolupráce s materiálovou komisí

Zadávací dokumentaci na nové vybavení záchranářů zpracovala materiálová komise horské služby v čele s Adolfem Klepšem. Její součástí se stal základní design a barevná řešení. Z řad odborníků byl ke spolupráci přizván Roman Knížek z Technické univerzity v Liberci, který přesně zformuloval a odůvodnil materiálovou specifikaci. Další úpravy vzorů podle potřeb záchranářů, probíhaly přímo v sídle firmy v Šumperku, především s Mírou Černým a poté i s Tomášem Plívou, který měl velký podíl na finalizaci designu a řešení reflexních prvků.

Upravené standardní modely

Kolekce pro horskou službu vychází ze standardních a osvědčených modelů produkce společnosti Tilak, které bylo třeba přizpůsobit práci

horských záchranářů. Jde celkem o osm modelů pro profesionální i dobrovolné členy. Bezpochyby nejuniverzálnějším i nejpoužívanějším výrobkem bude softshellová bunda Trango z materiálu Windstopper® a kalhoty Crux z prodyšného nemebránového softshellu. Ty v zimním období doplní teplá bunda Ketil. Je vyrobená z lehkého polyamidu s vodoodpudivou úpravou a je zateplená izolačním roumem Climashield® Apex. Základem pro hardshellový komplet bylo to nejlepší, co společnost na trh dodává, bunda a kalhoty Evolution. Použitým materiálem je třívrstvý a proti opotřebením velice odolný GORE-TEX® doporučený přímo firmou Gore, který představuje velmi dobrý poměr užitečných vlastností a ceny. Kalhoty speciální kolekce také vycházejí z modelu Evolution, s drobnou změnou – nemají kapsy na stehnech. Profesionálové dostali navíc ještě další soupravu (bunda Stinger a kalhoty Attack), z materiálu

GORE-TEX® Active, což je špičkový lehký materiál s mimořádnou prodyšností. Jde o oblečení určené hlavně pro intenzivní pohyb, vhodný mj. pro nezbytný trénink fyzické kondice. Čtyřlístková bunda není určena pro vysoké mechanické namáhání.

Profesionální členové horské služby budou vybaveni ještě dalším modelem zateplené bundy s kapucí s izolací Climashield® vyšší gramáže.

Češi Čechům...

„Přestože jsem v to moc nevěřil, jsem rád za výsledek výběrového řízení. Jsem si jist, že jsme schopni poskytnout horské službě prvotřídní vybavení a nadstandardní servis. Veškeré vybavení bylo vyrobeno v Šumperku, kde jsme schopni realizovat servis a opravy. A pořád jsem přesvědčen, že by Horská služba České republiky měla chodit v českých výrobcích. I holky v dílně jsou pyšné, když vidí chlapy někde na horách nebo v televizi a říkají si – tak tuhle bundu jsem šila já...“ říká zakladatel a majitel firmy Tilak Roman Kamler.

Text: Barbora Haušková, foto: Tilak a.s.

O SPOLEČNOSTI TILAK

Firmu, původně známou pod názvem KAMMSport založil Roman Kamler v roce 1986. K transformaci na akciovou společnost došlo v roce 2000. Změnil se i název. V roce 1993 získala firma licenci na zpracování materiálu GORE-TEX®. Kritéria pro její získání jsou nastavena velmi přísně a firma, která jej chce používat, musí velmi pečlivě dodržovat technologii zpracování materiálu i vlastní konstrukci funkčního oblečení. V šumperském Tilaku se nachází veškeré vybavení pro zpracování hi-tech materiálů – lasery k řezání látky, termolisy k laminování dílů, stroje ke spojování materiálu ultrazvukem i lepičky na podlepování švů. Vyjmenované technologie se nikde jinde v Evropě nenacházejí na jediném místě.

DESÁTERO ZÁSAD PRO POHYB V BĚŽECKÉ STOPĚ

1. Buď ohleduplný!

Každý běžec na lyžích se musí chovat tak, aby neohrozil nebo nepoškodil ostatní.

2. Informační tabule, směr běhu

Sledujte a respektujte značení a informační tabule. Ve stopě, kde je pohyb běžkařů omezený nebo regulovaný, běhejte pouze ve stanoveném směru.

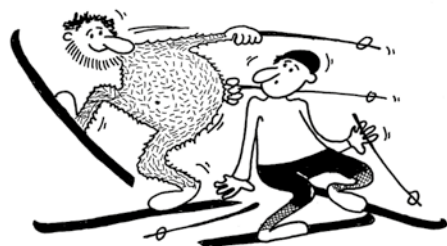
3. Volba stopy

Pokud je v jednom směru více upravených stop, použijte přednostně tu, která je na pravém okraji. Lyžaři ve skupině musí běžet za sebou v pravé stopě. Při jízdě volnou technikou (brusle-ní) se držte při pravém okraji tratě.

4. Předjíždění

Předjíždět se může zprava i zleva. Lyžař jedoucí vpředu nemusí uhybat, pro zachování bezpečnosti je to však doporučené. Pokud ze zadu přijíždějící rychlejší lyžař požádá pomalejšího předjezdce o uvolnění stopy zvoláním „stopa!“, je slušností stopu na okamžik předjetí uvolnit.

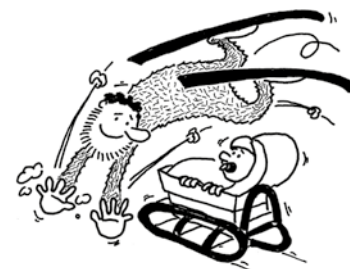
5. Lyžaři v protisměru

Pokud se míjí lyžaři, jedoucí opačným směrem, každý z nich uhybá doprava (ve směru jízdy). Pokud jedou oba ve stejné (jediné) stopě, má přednost ten, který jede z kopce, stoupající lyžař je povinen uvolnit mu stopu.

6. Vedení holí

Při předjíždění nebo míjení lyžařů dbejte na to, abyste měli hole blízko u těla!

7. Přizpůsobte rychlost podmínkám!

Každý lyžař musí přizpůsobit svoji rychlost, a to zejména při sjezdu, svým schopnostem, sněhových i terénním podmínkám, hustotě provozu a viditelnosti. Musí udržovat dostatečný odstup od běžců před sebou. Pokud je to nutné, musí být připraven úmyslně spadnout, aby zabránil kolizi.

8. Neomezujte ostatní lyžaře!

Pokud se zastavíte, vystupte raději z trasy (stopy). Po pádu se snažte co nejrychleji, jak je to možné, uvolnit trasu.

9. Poskytněte pomoc!

Pokud dojde ve vaší blízkosti k nehodě, snažte se pomoci, je to vaše povinnost!

10. Noste s sebou doklady

Každý lyžař, kterému je poskytnuta pomoc, případně je svědkem nebo účastníkem nehody, musí v každém případě doložit svoji totožnost.

JAK SE NÁM DOVOLÁTE? SNADNO!

Záchranáře Horské služby obvykle kontaktujeme, když se v horách ocitneme v nouzi. Nemusí to být jen na sjezdovce plné lidí, ale i na liduprázdných hřebenech hor. V posledních letech jsme se docela snažili zlepšit možnosti, jak nás kontaktovat. Nejen v nouzi, ale i v klidu domova na našem novém webu.

Jednotné telefonní číslo 1210

Zhruba před dvěma lety jsme zavedli nové telefonní číslo 1210. To abychom nepřijeli deset minut po dvanácté. Uložte si jej do mobilu ve formátu +4201210, dovoláte se i ze zahraničí na rozdílu od známé linky 155. Pokud voláte o pomoc z oblasti, kde působí HS, tak se dovoláte na dispečera oblasti, který zorganizuje pomoc.

Když jste mimo hory, kde působíme, tak se dovoláte na dispečera v Krkonoších a ten zařídí vše, co je potřeba pro Vaši pomoc v nouzi. Totéž platí v případě, že voláte ze zahraničí. V letním období proběhne průměrně 15 hovorů denně do oblastí a 2 až 4 hovory denně z oblasti mimo naši působnost.

Aplikace pro chytré telefony

Zásadní funkcí aplikace HS pro operační systémy mobilních telefonů iOS (Apple) a Android je rychlé a snadné přivolání Horské služby v případě nouze. V ostrém provozu je od Vánoc 2011. Funkce rychlého přivolání pomoci pracuje s lokalizací pomocí GPS souřadnic mobilního přístroje. Aplikace dokáže rovněž odeslat Horské službě nouzovou SMS zprávu s přesnou polohou telefonu.

Součástí aplikace jsou čtyři informační oblasti:

- Desatero Horské služby.
- Návod, jak poskytnout první pomoc.
- Počasí na horách a ve střediscích
- Instrukce, jak předcházet nebezpečí v lavinových oblastech.

Ocenění v soutěžích

Po prvním roce dostala aplikace ocenění. Třetí cenu Internet Effectiveness Awards, v soutěži o nejefektivnější řešení českého internetu, v oblasti cestovního ruchu.

Další ocenění přišlo v roce 2014. V soutěži „Aplikace roku“ v kategorii, kterou hodnotila odborná komise v sekci Marketingová inspirace, se umístila na 2. místě.

Větší radost než z ocenění ale máme z účinného využití aplikace v postiženými v praxi, kterým jsme následně dokázali pomoci.

Nový web horskaslužba.cz

S širokou veřejností komunikujeme především prostřednictvím našich webových stránek. V červnu jsme dokončili novou podobu webu. Uživatelé jistě ocení kompletní přehled počasí na

horách včetně webkamer. K tomu zpravodajství o lavinové situaci. Průběžně informujeme o našich zásazích formou tiskových zpráv. Díky řadě fotogalerií a videí se můžete seznámit s naším výcvikem a tréninkem.

Svou neveřejnou sekci mají členové HS. Zde mohou přehledně sledovat plán akcí, prohlížet si předpisy a nařízení, rozpisy služeb a je zde i evidence úrazů.

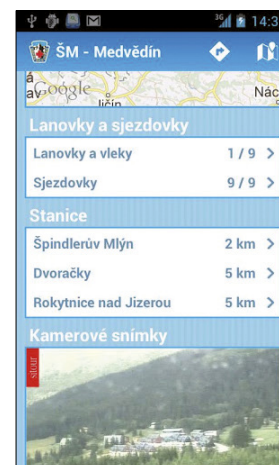
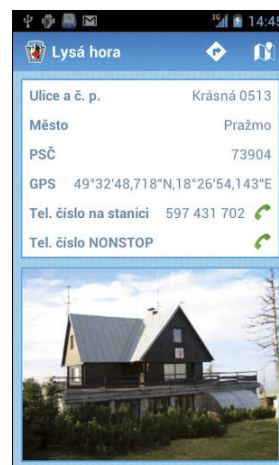
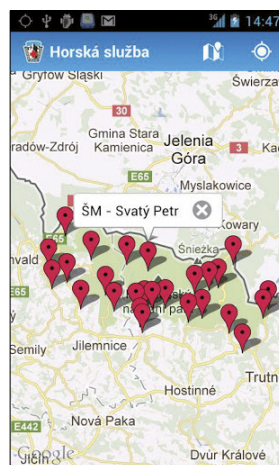
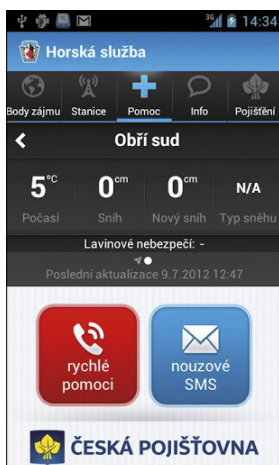
Pokud držíte náš časopis v ruce poprvé, vězte, že na webu jsou snadno ke stažení všechna vydání.

Radim Pavlica, náčelník HS Beskydy

ZÁSADY HLÁŠENÍ NEHODY

Záchranář se bude snažit od volajícího získat všechny dostupné informace:

- jméno a příjmení volajícího
- druh zranění
- aktuální stav postiženého
- mechanismus úrazu
- místo nehody
- věk postiženého
- telefonní číslo

JEDNOTNÉ ČÍSLO
Horské služby
pro celou ČR

V nouzi neváhejte
a volejte

+420 1210

... abychom
nepřijeli deset
minut po
dvanácté

PRAVIDLA CHOVÁNÍ NA SJEZDOVÝCH TRATÍCH PODLE FIS (MEZINÁRODNÍ LYŽAŘSKÉ FEDERACE)

1. Ohled na ostatní lyžaře

Každý lyžař nebo snowboardista se musí neustále chovat tak, aby neohrožoval nebo nepoškozoval někoho jiného.

2. Zvládnutí rychlosti a způsobu jízdy

Každý lyžař nebo snowboardista musí jezdit s přiměřeným odstupem a s ohledem na vzdálenost, na kterou vidí. Svou rychlost a svůj způsob jízdy musí přizpůsobit svému umění, terénním, sněhovým a povětrnostním podmínkám, jakož i hustotě provozu.

3. Volba jízdní stopy

Lyžař nebo snowboardista přijíždějící zezadu musí svou jízdní stopu zvolit tak, aby neohrožoval lyžaře jedoucího před ním.

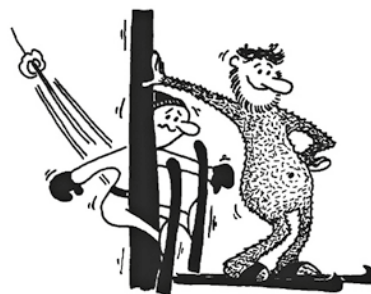
4. Předjíždění

Předjíždět se může shora nebo zespodu, zprava nebo zleva, ale vždy jen s odstupem, který poskytne předjížděnému lyžaři či snowboardistovi pro všechny jeho pohyby dostatek prostoru.

5. Vjíždění a rozjíždění

Každý lyžař nebo snowboardista, který chce vjet do sjezdové tratě nebo se chce po zastavení opět rozjet, se musí rozhlédnout nahoru a dolů a přesvědčit se, že to může učinit bez nebezpečí pro sebe a pro ostatní.

6. Zastavení

Každý lyžař nebo snowboardista se musí vyhýbat tomu, aby se zbytečně zdržoval na úzkých nebo nepřehledných místech sjezdové tratě. Lyžař nebo snowboardista, který upadl, musí takové místo co nejrychleji uvolnit.

7. Stoupání a sestup

Lyžař nebo snowboardista, který stoupá nebo sestupuje pěšky, musí používat okraj sjezdové tratě.

8. Respektování značek

Každý lyžař nebo snowboardista musí respektovat značení a signalizaci.

9. Chování při úrazech

Při úrazech je každý lyžař nebo snowboardista povinen poskytnout první pomoc.

10. Povinnost prokázání se

Každý lyžař nebo snowboardista, at svědek nebo účastník, je povinen v případě úrazu prokázat své osobní údaje.

KDE NÁS NAJDETE

Sídlo společnosti

Horská služba ČR, o.p.s.

543 51 Špindlerův Mlýn 260

IČ 27467759

Tel.: 499 433 230

Administrativní centrum

Horská služba ČR, o.p.s.

Za potokem 46/4

106 00 Praha 10

Tel./fax: 272 658 553

SEZNAM A SPOJENÍ NA OBLASTI HORSKÉ SLUŽBY ČR, O.P.S.

HORSKÁ SLUŽBA ŠUMAVA

Dům HS

Špičák 56, 340 04 Železná Ruda

tel./fax: 376 397 100

náčelník: Michal Jandura

mail: hssumava@horskaslužba.cz

pohotovostní číslo: 376 397 273

Stanice HS Šumava

- Dům HS Špičák č. p. 56, 340 04 Železná Ruda, tel. a fax: 376 397 273
- Stanice HS Prácheň č. p. 167, 342 01 pošta Sušice, tel.: 376 397 273
- Stanice HS Zadov č. p. 118, 384 73 pošta Stachy, tel. a fax: 388 428 193
- Stanice HS Kvilda č. p. 47, 384 93 pošta Kvilda, tel.: 388 310 785
- Stanice HS Kubova Huť, 385 01 pošta Horní Vltavice, tel.: 388 436 312
- Stanice HS Nová Pec č. p. 17, 384 62 pošta Nová Pec, tel.: 388 336 202
- Stanice HS Kramolín č. p. 53, 382 78 Lipno nad Vltavou, tel. a fax: 380 736 081

HORSKÁ SLUŽBA KRUŠNÉ HORY

Dům HS 362 62 Boží Dar 204

fax: 353 815 150

náčelník: Güttner Miroslav

mail: guttner@hscs.cz,

hskrusnehory@horskaslužba.cz

pohotovostní číslo: 353 815 140

Stanice HS Krušné hory

- Dům HS Boží Dar č. p. 62, 362 62 Boží Dar, tel.: 353 815 140
- Stanice HS Telnice, 403 38 Telnice, tel.: 601 302 631
- Stanice HS Bouřňák, tel.: 601 302 632
- Stanice HS Pernink, 362 36 Pernink, tel.: 601 302 638
- Stanice HS Měděnec, 431 84 Měděnec, tel.: 601 302 636

- Stanice HS Český Jiřetín, tel.: 601 302 633
- Stanice HS Klíny, tel.: 601 302 634
- Stanice HS Nové Hamry, tel.: 601 302 639
- Stanice Tisá od 1. 5.–30. 9. letní služba, tel.: 601 302 630
- Stanice Pyšná, tel.: 601 302 635
- Stanice Plešivec, tel.: 601 302 637
- Stanice Bublava, tel.: 601 302 640
- Stanice Klínovec, tel.: 353 542 486
- Komáří Vížka, tel.: 417 861 222

HORSKÁ SLUŽBA JIZERSKÉ HORY

Dům HS

468 12 Bedřichov u Jablonce nad Nisou,

tel./fax: 483 380 073

náčelník: René Mašín

mail: masin@hscs.cz

hsjizerskehory@horskaslužba.cz

pohotovostní číslo: 483 380 073

Stanice HS Jizerské hory

- Dům HS Bedřichov č. p. 277, 468 12 Bedřichov, tel./fax: 483 380 073, tel.: 483 380 204
- Stanice HS Ještěd, U Lanovky – Horní Hanychov, 460 00 Liberec, tel.: 482 771 025
- Stanice HS Severák, Hrabčice 257, 46811 pošta Janov nad Nisou, tel.: 483 380 218
- Stanice HS Špičák, Albrechtice 1007, 46843 Albrechtice, tel.: 483 381 566
- Stanice HS Jizerka, osada Jizerka, 468 50 pošta Horní Polubný, tel.: 602 441 616

HORSKÁ SLUŽBA KRKONOŠE

Dům HS 543 51 Špindlerův Mlýn

tel./fax: 499 433 239, 499 433 230

náčelník: Adolf Klepš

mail: hskrkonoše@horskaslužba.cz

pohotovostní číslo: 602 448 338

Stanice HS Krkonoše

- Dům HS Špindlerův Mlýn č. p. 260, 543 51 Špindlerův Mlýn, tel./fax: 499 433 230, 602 448 338
- Stanice HS Harrachov č. p. 456, 512 46 Harrachov, tel.: 481 529 449, 602 448 334
- Stanice HS Rokytnice nad Jizerou č. p. 112, 512 45 Rokytnice n. J., tel.: 481 523 781, 602 167 470
- Stanice HS Strážné č. p. 192, 543 52 Strážné, tel.: 720 470 276

- Stanice HS Pec pod Sněžkou č. p. 178, 542 21 Pec pod Sněžkou, tel.: 499 896 233, 602 448 444

• Luční bouda služebna HS

tel.: 739 205 391

Pouze v zimním období:

- Stanice HS Pomezní boudy, 542 27 Horní Malá Úpa 128, tel.: 606 157 935
- Stanice HS Velká Úpa, tel.: 601 576 853
- Stanice HS Černý Důl, tel.: 721 488 470
- Stanice HS Janské Lázně, tel.: 606 157 936
- Stanice HS Benecko, tel.: 724 091 541
- Stanice HS Zacléf, tel.: 721 031 928
- Služebna HS Vítkovice, tel.: 720 486 037

HORSKÁ SLUŽBA ORLICKÉ HORY

Dům HS, 517 91 Deštné v Orlických

horách 332, tel.: 465 391 100,

fax: 465 391 277, náčelník: Josef Hepnar

mail: hepnar@hscs.cz

pohotovostní číslo: 602 385 555

Stanice HS Orlické hory

- Dům HS, Jedlová 332, 517 91 Deštné v Orl. h., tel./fax: 494 663 152
- Stanice HS Říčky, 517 62 Říčky v Orlických horách, tel.: 494 595 735
- Stanice HS Čenkovice 83, 56164 Čenkovice, tel.: 465 391 100

HORSKÁ SLUŽBA JESENÍKY

Dům HS, Červenohorské sedlo

790 85, pošta Domašov č. 76

tel./fax: 583 295 108

náčelník: Michal Klimeš

mail: klimes@hscs.cz,

hsjeseniky@horskaslužba.cz

pohotovostní číslo: 602 666 603

Stanice HS Jeseníky

- Dům HS Červenohorské sedlo, Domašov 76, 790 85 Domašov, tel.: 601 302 611
- Stanice HS Velké Vrbno č. p. 39, 788 32 Staré Město pod Sněžníkem tel.: 601 302 616
- Stanice HS Skřítek, Sobotín č. p. 17, 788 16 Sobotín tel.: 601 302 614
- Stanice HS Ramzová, 788 25 Branná č. p. 3 tel.: 601 302 615

- Služebna HS Petříkov, 788 25 pošta Branná, so–ne v zimním období

• Stanice HS Ovčárna, 79324 Karlova Studánka 273, tel.: 601 302 612

• Stanice HS Karlov, Malá Morávka č. p. 87, 79336 Malá Morávka, tel.: 601 302 613

• Stanice HS Dolní Morava, Dolní Morava č. p. 78, 56169 pošta Králíky, tel.: 601 302 617

HORSKÁ SLUŽBA BESKYDY

Dům HS, Ondřejnická 896

739 11 Frýdlant nad Ostravicí

tel.: 597 431 701

náčelník: Ing. Radim Pavlica

mobil: 606 769 011

mail: pavlica@hscs.cz,

hsbeskydy@horskaslužba.cz

www.beskydy.cz/horskaslužba

pohotovostní číslo: 606 769 010

Stanice HS Beskydy

- Dům HS, Ondřejnická 896, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí, tel.: 597 431 700
- Stanice HS Javorový, Oldřichovice 655, 739 58 Tyra, tel.: 597 431 703
- Stanice HS Grůň, Staré Hamry 0185, 739 15 Staré Hamry, číslo pohotovostní – 606 769 011
- Stanice HS Pustevny, Trojanovice 662, 744 01 Frenštát p. R., tel.: 597 431 707
- Stanice HS Kohútka, 756 04 Nový Hrozenkov 037, tel.: 597 431 709
- Stanice HS Velký Polom, 739 82 Dolní Lomná 540, tel.: 558 330 053
- Stanice HS Lysá hora, Krásná 0513, 739 04 Pražmo, tel.: 597 431 702
- Stanice HS Soláň, 756 05 Karolinka

Jednotné číslo Horské služby

+420 1210
platí pro celou ČR

